

Vaara- ja uhkatilanteisiin varautuminen pelastuslaitoksissa

Sisäministeriön alueellinen kehittämishanke 10.3

Tuomas Puukko & Saija Fält

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Hankkeen lähtökohdat, tavoite ja toteutus

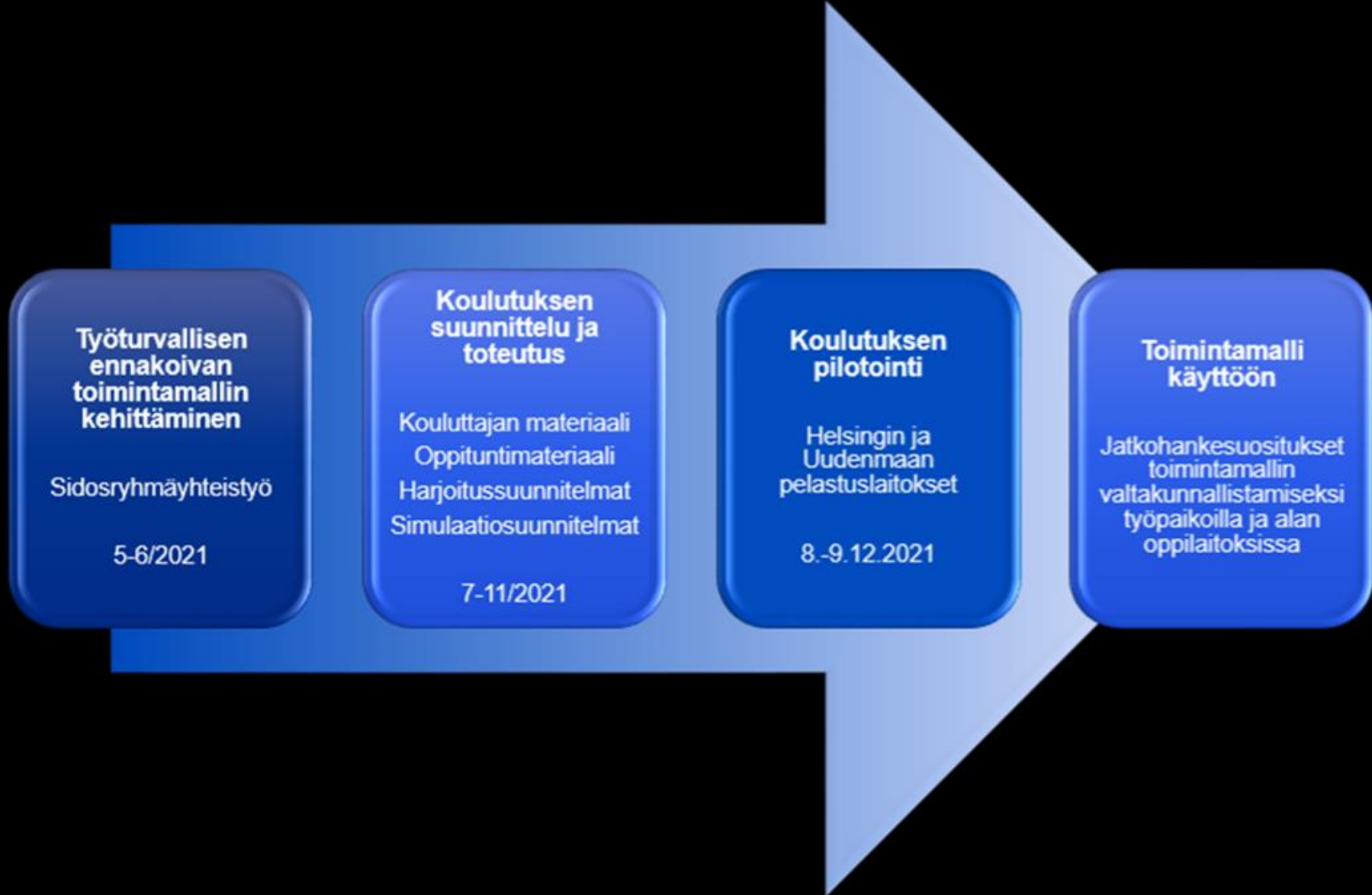
Lähtökohdat

- Ensihoidossa kohdattavien vaara- ja uhkatilanteiden määrä on jatkuvassa kasvussa.
- Yhtenäinen toimintamalli vaara- ja uhkatilanteisiin puuttuu, koulutus on hajanaista.
- Vaara- ja uhkatilanteiden jälkihuoltotoimet ovat puutteellisia.

Tavoite

Parantaa ensihoito- ja ensivastetehtävillä toimivien työturvallisuutta vaara- ja uhkatilanteissa yhtenäisen toimintamallin ja koulutuksen avulla.

Vaara- ja uhkatilannekoulutussuositus

1. Työturvallisuus tulee huomioida jokaisella ensihoito- ja pelastustehtävällä.
2. Työturvallisuutta edistävien toimintamallien ja taitojen ylläpitämiseen ja kehittämiseen on panostettava muiden ensihoito- ja pelastustyön osaamisvaatimusten ohella työpaikoilla ja alan oppilaitoksissa.
3. Vaara- ja uhkatilannekoulutuksen tulee sisältyä kiinteänä osana henkilöstön osaamisen ylläpitämisen ja kehittämisen koulutussuunnitelmaa.

Vaara- ja uhkatilannekoulutuskokonaisuus

Työturvallinen ennakoiva toimintamalli

Jokainen työntekijä voi vaikuttaa työturvallisuuteen omalla ajattelullaan ja toiminnallaan.

Työturvallisen ennakoivan toimintamallin omaksuminen osaksi jokapäiväistä työskentelyä auttaa havaitsemaan vaaranmerkkejä ja tunnistamaan riskejä mahdollisesta uhkaavasta toiminnasta
→ paremmat mahdollisuudet reagoida uhkaavaan tilanteeseen ajoissa.

Fyysiseen kontaktiin joutumista uhkaavasti käyttäytyvän henkilön kanssa on pyrittävä välttämään viimeiseen asti.

ENNAKOINTI

Odottamaton uhka

- Hätäkutsu
- Uhan tunnistaminen ja nimeäminen ääneen
- Tilanteen hallinta
- Päätöksenteko
- Tiimin kommunikaatio

Vaara- tai uhkatilanteen jälkeen

- Yksikkö pois hälytysvalmiudesta
- Vammojen hoito
- Jälkipurkukeskustelu
- Työkyvyn arviointi ja seuranta
- Raportointi

© Tuomas Puukko & Saija Fält

Työturvallisuus alkaa omasta ajattelusta.

30.12.2021

Vaara- ja uhkatilanteisiin varautuminen pelastuslaitoksissa
Sisäministeriön alueellinen kehittämishanke 2021

Lähteet

Awanic Oy 2021. Sosiaali- ja terveydenhuollon vaaratapahtumien raportointijärjestelmä Haipro. <<https://awanic.fi/haipro/>>

Eduskunta 2021. LA 37/2019 vp Lakialoite laiksi rikoslain 17 luvun muuttamisesta.
<https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Lakialoite/Sivut/LA_37+2019.aspx>

Hedrenius, Sara - Johansson, Sara 2016: Kriisituki. Ensiapua onnettomuuksien, katastrofien ja järkyttävien tapahtumien käsittelyyn. Helsinki: Tietosanoma.

Jakonen, Antti - Koski, Anssi - Sumanen, Hilla 2019. Kohti turvallisempaa hälytysajoa: Riskit tiedoksi ja turvallisuus käytännöksi. Traficom:n tutkimuksia ja selvityksiä 33/2019.

Kauppila, Antti 2021. Osaamistavoitteet - avain hyvään oppimiseen. Karelia Ammattikorkeakoulun verkkojulkaisu Vasu 1/2021.

Keski-Suomen pelastuslaitos 2021. PERA Pelastustoimen ja ensihoidon riskinarvio. Raportit.

Kuikka, Jorma 2021. Henkilökohtainen tiedonanto. 15.7.

Lehtola, Jukka 2021. Pelastuslaitosten uhka- ja väkivaltatilanteet vuosilta 2014–2020. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto.

Nordqvist, Hilla (toim.) 2021. MENTALFIREFIT: Tutkimusta mielenterveydestä ja jälkipurkukäytännöistä pelastusalalla. XAMK TUTKII 20. Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu.

Oikeusministeriö 2021a. Finlex® Oikeudellisen aineiston julkinen tietopalvelu. <<https://www.finlex.fi/fi/>>

Oikeusministeriö 2021b. <www.oikeusministerio.fi>

Poliisin verkkosivut 2021. <www.poliisi.fi>

Rikoksentorjuntaneuvosto 2021. <www.rikostorjunta.fi>

Rikoslaki 39/1889

Soisalo, Raul 2011. Väkivallan preventio sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Suomen Psykologinen Instituuttiyhdistys ry.

Suomen Palopäällystöliitto – XAMK Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu 2021. Suositus jälkipurkutoimien järjestämiseksi. <https://www.sppl.fi/files/4718/Suositus_jalkipurkutoimien_jarjestamiseksi_2021.pdf>

Suomen Palopäällystöliitto 2020. Jälkipurku- ja vertaispurkuohjaajakoulutusten oppimateriaalit.

Suomen Palopäällystöliitto 2016. Väkivalta- ja uhkatilannekoulutus. Kouluttajan opas.

Suomen Pelastusalan ammattilaiset ry SPAL – Sosiaali- ja terveysalan ammattijärjestö TEHY ry – Suomen Ensihoitoalan Liitto ry SEHL – Suomen Sopimuspalokuntien liitto ry SSPL 2020. Työturvallisuus ensihoitotyössä -kyselyn päätulokset. <https://www.tehy.fi/fi/system/files/mfiles/dokumentti/tyoturvallisuus_ensihoitotyossa_-_vakivaltakyselyn_paatulokset_id_15966.pdf>

Suomen perustuslaki 731/1999

Suomen Psykologinen Instituutti 2021. Kriisityön erikoistumisopintojen oppimateriaalit.

Tapaturva 2020. Ajokouluttajakoulutuksen oppimateriaalit.

Tehy ry 2021. Selvitys väkivallasta sote-alalla. Tulospaketti. Aula Research.

Theseus Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut 2021. <theseus.fi>

Traumaperäinen stressihäiriö. Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ja Suomen Psykiatriyhdistys ry:n ja Suomen Lastenpsykiatriyhdistys ry:n asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2020 (viitattu 30.11.2021). Saatavilla internetissä: www.kaypahoito.fi.

Työsuojeluhallinto 2013. Väkivallan uhka työssä. Työsuojeluoppaita ja -ohjeita 46. Tampere.

Työturvallisuuslaki 738/2002

Valokuvat ja videot: Lang Victor - Lindblad Niklas, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos

Graafinen suunnittelu: Lang Victor, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos